

1. NORRA

Norra-Venemaa piiril kasvas suvel piiriületuste arv

Norra küll keelas 2024.aasta kevadel Venemaa kodanikele turismiviisadega riiki sisenemise aga sellele vaatamata kasvas piiriületuste arv juulis 2024 võrreldes maikuuga 22,7%. Norra oli viimane Schengeni riik, mis keelas venemaalastel riiki sisenemise ostlemise või turismi eesmärgil. Sissesõidu keeld kehtestati 29.05.2024. Norra võimaldab endiselt Storskogi piiripunkti kaudu Schengeni riikides elavate Venemaa kodanike sugulastel (vanemad, abikaasad, kooselukaaslased ja lapsed) riiki siseneda. Storskogi piiripunkti kaudu saavad siseneda ka venemaalased, kes töötavad või õpivad Norras või teistes Schengeni riikides. Diplomaatidel ja Svalbardis elavatel ja töötavatel venemaalastel on endiselt lubatud sõita läbi Mandri-Norra. Seetõttu toimub iga päev väikebusside liiklus Venemaalt Murmanskist Norra piirilinnas Kirkenesisse ja sealt lennujaama.

Norra tollil puudub ülevaade keelatud kaupade Venemaale toimetamise katsetest

Soome, Eesti, Läti, Leedu ja Poola kasutavad Venemaale toimetatavate kaupade kontrollimiseks ühtseid nõudeid ja protseduure. Norra, mis ei kuulu Euroopa Liitu ei oma isegi statistikat Venemaa jaoks sanktsioneeritud toodete salakaubaveo katsete kohta. Norra toll ei soovinud selgitada, kui mitmel korral (kui üldse) on piiriületajad püüdnud toimetada Norrast Venemaale sanktsioneeritud kaupu Storskogi piiripunkti või 3 avatud meresadama: Tromsø, Båtsfjordi ja Kirkenesi kaudu.

Norra-Rootsi politsei ühispatrullid

Norra politsei hakab patrullima koos Rootsi politseiga, et vältida koos piiriülese kuritegevusega ja Rootsi kuritegelike jõukudega. Norra politsei direktori sõnul soovivad Norra kurjategijad osta Rootsis relvi ja lõhkeaineid. Norras toimus mitu kuritegu milles osalesid ka Rootsi kurjategijad. Norra politsei alustas näiteks 2021.aastal uurimist seoses narkootikumide salakaubaveoga Rootsis Norra. Norra Kriminaalpolitsei (Kripos) usub, et kuritegelik võrgustik toimetab kokaiini, heroini ja muid narkootilisi aineid mitmesaja miljoni krooni väärtuses. Suurem osa ühistööd toodi Rootsis üle piiri väikeste metsateede kaudu. Norra-Rootsi ühiseks politseikoostöö vormiks on tulevikus ühises hoones töötamine. Uus hoone valmib 2025.aastal ja paikneb täpselt keset riigipiiri, ulatudes üle piiri nii Norra ja ka Rootsi poolele. Põhjamaadels on kasutusel ühtne politseikoostöö reeglistik, mis võimaldab mõlema riigi politseil üksteist piiriülel toetada. Ühispatrullimisega alustatakse juba 2024. aasta sügisel ja toimub tõenäoliselt enamuses Rootsis. Samas tuli esile, et kui tulirelva kandmine on Rootsi politseile rutiin, siis Norra politseinikud on sageli ainult ajutiselt tulirelvadega relvastatud.



Norra vanglasüsteem jõudis kärbete tõttu kriisi

Norra vanglasüsteemi raputavad suured rahalised raskused. Näiteks Norra uusim vangla peab viie aasta (2023-2028) jooksul oma tegevuseelarvet kärpima 80 miljoni Norra krooni võrra. Norra vanglasüsteemi kärbe kokku oli 2023.aastal 122 miljonit Norra krooni. Samuti on suur puudus vanglaametnikest. Mõnest vanglast lahkub töölt iga kuu keskmiselt 2 kuni 3 vanglaametnikku. Samal ajal on ka tõsisel raskusi uute vanglaametnike värbamisega. Üha enam vangidele suunatud tegevusi jäetakse ära. Kuigi Norra vanglasüsteemi peetakse küll maailma parimaks, kus pööratakse suurt tähelepanu vangide rehabilitatsioonile, siis vanglaametnike arvates ei vasta see enam tegelikkusele. Romireke vanglaametnike hinnangul suudavad nad olemasoleva personaliga ainult vange "ladustada". Haldeni vangla, mida on nimetatud ka maailma kõige humaansemaks rangers turvavanglas, suletakse vangid kambritesse enam kui 19 tunniks. Viimase kahe aasta (2023) jooksul lahkus Haldeni vanglast töölt üle 80 vanglaametnikku.

Norra vanglasüsteemi statistika näitab lisaks täiskasvanutele ka alla 18-aastaste alaealiste kohtueelse kinnipidamise juhtumite järsku kasvu: 2022-27, 2023-54 ja 15.05.2024 seisuga-28 juhtumit.

Norra valitsus suurendas oma otsusega 2024.aasta maikuu 50 miljoni Norra krooni võrra vanglasüsteemile ettenähtud vahendeid, mis tuleb jagada laiali kogu vanglasüsteemis. Laiali jagatav summa on tegelikult ebapiisv, sest näiteks sama summa on võrdluseks ainuüksi Tromsø politseipiirkonna eelarve.

2. SOOME

Soome piirivalve saab 2025 uue ülema

Soome Riigivolinikogu teeb presidendile ettepaneku nimetada piirivalve uueks ülemaks kontraadmiraal Markku Hassinen-i, kelle ametiaeg algaks 2025. aasta algusest ja kehtaks kuni 30.11.2029. Hassinen teenib Soome piirivalves alates aastast 1987 ja on piirivalve ülema asetäitja. Piirivalve senine ülem kindralleitnant Pasi Kostamovaara siirdub pensionile.

Soome piirivalve hakkab järgima idapiiri lähedal olevaid mobiiltelefone

Soome piirivalvel on tulevikus võimalik palju efektiivsemalt jälgida Soome-Venemaa piiri läheduses liikuvaid inimesi ja tõrjuda ka salakaubavedu. Soome piirivalvele väljastati hiljuti raadiotehnilise jälgimise load, mis võimaldab praktikas jälgida mobiiltelefonide liikumist riigipiiri lähedal nii Soome ja ka Venemaa poolel. Raadiotehniline seire võimaldab Soome piirivalvel jälgida raadiosignaale edastavaid seadmeid piiri läheduses. Selliste seadmete hulka kuuluvad nii mobiiltelefonid ja ka raadio teel juhitud vahendid õhusõidukid (droonid). Soome piirivalve seireteenistuse ülema Juho Vanhatalo sõnul on piirivalve jaoks tulevikus kõige olulisem erinevate kaugjuhitavate seadmete jälgimine, sest üle kogu maailma kasutatakse salakaubaveoks erinevad autonoomseid süsteeme, mis kasutavad tavaliselt mingit raadiosidet. Juho Vanhatalo rõhutab, et seire tegeleb raadiosignaale edastavate seadmete leidmisega ja ei jälgi raadioside sisu ega tuvasta seadmete kasutajaid. Tegemist ei ole isikute pealtkuulamisega. Tulevikus suudab Soome piirivalve leida mobiiltelefone ka piiril lähedal Venemaa poolel. Näiteks Soome sõidumeeriku raadiosignaali võib vastu võtta ka väljastpoolt Soomet, sõltuvalt sellest, kui tugevat signaali raadioside edastab. Tegemist võib olla märkimisväärse abivahendiga, kui Venemaa tahtlikult lubab ebaseaduslike sissereisijaid Soome. Näiteks jälgides mobiiltelefonide liikumist Venemaa poolel on võimalik saada aimu, kus ja kui palju inimesi üritab Venemaalt piiri Soome suunas ületada. Soome Teli mobiilsidevõrkude direktori Timo Hietalahti sõnul saab sobivate seadmetega tuvastada mobiiltelefoni signaali juba 30-40 kilomeetri kauguselt, kui ei ole raadiosidet takistavaid tingimusi. Piirivalvele anti raadioseire teostamiseks luba juulis 2024 osana piirivalveseaduse muudatusega.

Soome BSRBCC eesistumine

Soome piirivalve juhib 2024.aastal neljandat korda Läänemere piiri- ja rannikuvalve foorumit-BSRBCC (Baltic Sea Region Border Control Cooperation). Lisaks Soome piirivalvele osalevad BSRBCC koostöövormaadis: Läti, Leedu, Norra, Poola, Rootsi, Saksamaa, Taani ja Eesti ametiasutused. Soome BSRBCC eesistumise eesmärk on veelgi tugevdada Läänemere piirkonna piiri- ja rannikuvalve operaatorite operatiivtasandi koostööd.

Soome BSRBCC eesistumise elluviimises osaleb ka Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Agentuur (Frontex), mis toetab ka rahaliselt Soome piirivalve eestvedamisel korraldatavaid üritusi. Lisaks pakub Frontex Soome BSRBCC eesistumise alal korraldatavatel üritustel omapoolset ekspertiisi.

Kuhmoineni militaarmuuseumis toimus taas relvade vargus

Soome politsei uurib 28.08.2024 Kuhmoineni relva- ja militaarmuuseumis toimunud relva- ja varavargust. Politsei tuvastas sündmuskohal, et muuseumisse murti sisse ja varastati relvi. Varastatud relvade arvu ei ole veel avalikustatud.

Politsei pidas juhtumiga seoses kuriteos kahtlustatavana kinni 2 inimest. Kinnipeetud isikutel konfiskeeriti sõiduauto, milles olnud varastatud vara võeti hoiule. Kuriteo eeluurimine on algaadiumis. Politsei jätkab juhtunu ja sellega seotud üksikasjade ja asjade uurimist ning kahtlustatavate ülekuulamist.

Eelmine relvade vargus toimus Kuhmoineni relva- ja militaarmuuseumis 02.07.2024 ja esmase info põhjal varastati 31 töökorras tulirelva. Esimese kahe nädalaga tabas Soome kriminaalpolitsei 2 kahtlustatavat, kes on oma kuriteoregistri tõttu politseile varasemalt tuttavad. Politsei kahtlustab veel 3 inimest varjamises ja tulirelvaga seotud süütegudes. Soome kriminaalpolitsei oli 02.08.2024 seisuga leidnud üles 8 varastatud tulirelva ja täpsustas, et muuseumist varastati kokku 33 tulirelva. Juulikuus muuseumist varastatud relvade esmase loeteluga saab tutvuda siit.

Soome Kaitseministeerium kiidab heaks peaaegu kõik Venemaa kodanike tehingud Soome kinnisvaraga

Soomes peavad kõik EL või EMP -välistest riikidest pärit Soome kinnisvara ostjad saama selleks loa kaitseministeeriumilt. Samas on pea kõik Venemaa kodanike tehingud Soomes asuva kinnisvaraga saanud kaitseministeeriumilt positiivse otsuse. Näiteks 2022. aastal, kui Venemaa alustas Ukrainas sõda, taotlesid Venemaa kodanikud kaitseministeeriumilt luba 275 kinnisvaratehinguks, nendest 273 kinnitati ning 2024. aasta jaanuarist-juunini menetleti kokku 64 Venemaa kodaniku avaldust. Viimase nelja ja poole aasta jooksul on kaitseministeerium kinnisvaratehingute kohta negatiivse otsuse teinud vaid 10 korral. Soome valitsusele esitatakse 2024.aasta varasügisel läbivaatamiseks eelnõu Venemaa kodanikele Soomes kinnisvaratehingute tegemise täieliku keelustamise kohta. Viimase kinnisvaratehingu blokeeris Soome kaitseminister Sysmä linnas Päijät-Hämees asuvalle kinnistule ja seda ettevõtte Venemaa sidemete tõttu. Tegemist oli Venemaa-Sveitsi äriühime ettevõttega, mis on kantud ka Ukraina sanktsioonide nimekirja. Ettevõtte on spetsialiseerunud satelliitnavigatsiooni vastuvõtjate ja antennide tootmisele ja on osalenud Venemaa riigihangetel. Ostja kaebas kaitseministeeriumi eitava otsuse edasi Soomes halduskohtusse.



YLE foto: Kinnistu, mille omandamist Soome kaitseministeerium ei lubanud.

3. VENEMAA, PIHKVA OBLAST, LENINGRADI OBLAST JA KARJALA VABARIIK

Venemaa testib piiriületajatel biomeetriliste andmete kogumist

Venemaal alustatakse välisriikide kodanikelt ja kodakondsuseta isikutelt riiki sisenemisel biomeetriliste andmete kogumist. Otsuse eelnõu koostas Venemaa Digirengu Ministerium. Dokumendi järgi algab eksperimentaalne etapp 01.12.2024 ja kestab kuni 30.06.2026 ja seda rakendatakse piiriületajatele Šeremetjevo, Domodedovo, Vnukovo ja Žukovski lennujaamades, samuti ka Mashtakovo maantee piiripunktis Venemaa-Kasahstani piiril. Eksperimenti teises etapi, mis viiakse läbi 30.06.2025 kuni 30.06.2026, kaasatakse kõiki Venemaa riigipiiril asuvad piiripunktid. Sellel perioodil peavad kõik välismaalased esitama nõutud biomeetrilised andmed eelnevalt, Venemaaale viisavaba sisenemise eritaotluse kaudu. Viisaga Venemaa külastamisel jääb kehtima senine viisataotluse protseduur. Muudatused ei puuduta Valgevene kodanikke, alla kuueaastaseid lapsi ega diplomaate. Kui katse on edukaks, muudetakse sellised reeglid püsivaks. Vaata ühte selgitavat videoklippi [siit](#).

Venemaa kodanik üritas toimetada Eestisse kultuuriväärtusi

Venemaa Kingisepa tolli poolt 02.08.2024 avaldatud teatel tõkestati kultuuriväärtuste ebaseaduslik väljaveedu Eestisse. Teate põhjal peatati piiripunkti "roheline koridoris" 40-aastane venelane, kelle isiklike asjade hulgas olid kotis metallist teekann, klaas ja kaks keraamilist tassi. Ekspertiis tuvastas, et teekann ja õllekann on valmistatud 19. sajandil hõbedapõhisest sulamist. Porselanist tasse valmistati Prantsusmaal 18. sajandil. Ekspertiis hinnangul olid avastatud nõud dekoratiiv- ja tarbekunsti ning kultuuriväärtusega esemed. Ebaseadusliku kultuuriväärtuste väljaveo asjus alustati haldusõiguserikkumise menetlust.

Venemaa saadab välja Eestisse ujuda soovinud vietnamlase

Venemaa kohus otsustas 23.08.2024 avaldatud teatel, saata sundkorras Venemaalt välja Vietnami kodaniku, kes soovis ujuda üle Narva jõe Venemaalt Eestisse. Venemaa FSB piirivalvurid pidasid vietnamlase kinni 16.07.2024 Leningradi oblasti Kingisepa rajoonis Preobraženka küla lähedal.

4. EESTI

Juhtumid Eesti piiril

PPA-s registreeritud ja avaldatud andmetel tuvastati 01.-30.08.2024 piirikontrollis: 3 võltsitud juhiluba ja 3 võltsitud sõiduki registreerimistunnitust. Piiriületus kolmandatest riikidest Eestisse tõkestati kokku 217 isikul. Ebaseaduslikult töötamiselt avastati 7 välismaalast. Viidi läbi 2 illegaali menetlust koos lahkumissettekirjutusega. Schengenini alal viibisid lubatust kauem 25 isikut, kellest 2 saabusid EL-i välkelaevaga ja ei omanud reisdokumendis Schengenini sissesõidu templijäljendit. Keelatud sümbolikat tuvastati 7 juhul ja tsiviilkäibes keelatud esemede avastati 4 juhul.

Venemaa ei soovinud koos Eestiga Narva jõe põhja mõõta

Eesti välisministerium tegi juuli keskpaigas Venemaale ettepaneku Narva jõe põhja ühiseks mõõtmiseks, et lahendada erimeelsus, kus peakis paiknema jõe laevateed tähistavad poid. Venemaa seadis oma vastuses faarvaatri ühise mõõtmise arutamise eeltingimuseks piirilepingu ratifitseerimise, mis aga ei ole asjakohane ega vähimalgi määral seotud insidendiga, mille Venemaa Narva jõe laevateed korraldas. Venemaa teatas 2024.aastal, et Narva jõe planeeritud 250 ujuvmärgist umbes poolte asukohtadega nad nõus ei ole ning 23. mail õõsel eemaldas Venemaa piirivalve Narva jõelt 25 Eesti vetesse paigutatud poid. Omavoliiselt eemaldatud poisid pole Venemaa Eestile tagastanud.



PPA foto: Poide eemaldamine

Saksamaa kodanik peeti Venemaa-Eesti piiril kinni 13 kg kullaga

Pihkva tolli avaldas 26.08.2024 teatel, et kinni peeti 58-aastane Saksamaa kodanik, kellelt leiti piiriületusel 13 kg kulda. Isik ei deklareerinud piiripunktis mitte midagi peale matkaauto, millega ta reisib. Kullakangid markeeringuga "Degussa FEINGOLD 999,9" kaaluga 1g-1000g avastati matkaauto skaneerigu tulemusena, osad kangid leiti isiku pagasit kontrollides. Avastatud kullapartii kogumaksumus on esialgsel hinnangul 90 miljonit rubla (a'la ~ 900000 eurot). Kulla salakaubaveo katse eest algutati Venemaa kriminaalasi ja rikkujat ähvardab kuni viieaastane vangistus ja rahatrahv kuni 1 miljon rubla. Mõnede allikate põhjal paigutati Saksmaa kodanik kinnipidamise asemel hoopis koduaresti. Tegemist on juhtumiga, kus avaldatakse piiratud kujul vastuolulist infot. Avaldatud teates puudub piiripunkti nimi, kust kullapartii leiti. Eesti toll ei kinnita kulla salakaubaveo juhtumit.



Venemaa tolli foto: 1000g kullakang.

Venemaa toll leidis Ivangorodis riiki sisenevalt naiselt 4 kullast plaati

Venemaa Ivangorodi piiripunkti tolliametnikud peatasid 13.08.2024 avaldatud teatel 52.aastase vene rahvusest naise, nelja kõrgeima 999. standardi kuldplaadi (kokku 212g) ebaseadusliku sisseveokatse eest Eestist. Kulla väärtus oli üle 1,3 miljoni rubla ja seda üritati toimetada ilma deklareerimata läbi "roheline koridor" Venemaale.

Üleminek täielikule tollikontrollile Venemaa Föderatsiooni suunal

Vabariigi Valitsus arutas 04.07.2024 kaubavahetust Eesti ja Venemaa Föderatsiooni piiril ning otsustas tõhustada järelevalvet sanktsioonide all olevate kaupade liikumise üle. Valitsus andis ülesand rahandusministeriumile koostöös siseministeriumi ja teiste asutustega valmistada ette tegevuskava täieliku tollikontrolli sisseviimiseks Euroopa Liidu välispiiril, Eestist väljamineval suunal. Tulenevalt Valitsuse 04.07.2024 otsusest alustas Maksu- ja Tolliamet (MTA) alates 08.08.2024 Venemaale liikuvate inimeste ja veetavate kaupade täielikku kontrolli. Senise riskipõhise kontrolli asemel täieliku tollikontrolli teostamine on ajamahukas ning võib vähendada piiri läbilaskevõimet Vene Föderatsiooni suunas poole võrra. MTA palub piiriületuseks varuda aega.

- Jalgsi piiri ületavale reisijale tähendab täielik tollikontroll iga inimese ja temaga kaasas oleva pagasi kontrollimist. Kui reisija ületab piiri autoga, lisandub samuti transpordivahendi ja seal oleva kauba kontrollimine.
- Ka liinibussiga reisijatel palutakse bussist koos pagasiga väljuda ning läbida jalakäijatega sarnane tollikontroll.
- Kauba kontroll tähendab veoki broneerimise õigsuse kontrolli, kaubaruumi uste avamist ja kontrolli. Kaupade loeteluga, mille viimine Venemaale on keelatud saab tutvuda Maksu- ja Tolliameti veebilehel.

Mustvee kordoni kaatripatrull päästis Peipsi järvest 4 inimest

Peipsi järvel Kodavere küla lähisel läks 31.08.2024 ümber paat nelja inimesega. Häta sattunud isikud teavitasid õnnetusest numbril 112 ning päästesündmuse juhtimine võttis üle PPA lennu- ja merepääste koordinatsioonikeskus. Kohale saadeti Mustvee kordoni kaatripatrull, kes leidis abivajajat ligi 1,3 kilomeetri kaugusel kaldast. Mehed olid vees ja hoidsid kinni ümberläänud paadist. Piirivalvurid töid abivajajat veest välja ja nendega on kõik korras.

Ajateenistus Venemaa FSB piirivalves

Karjala Vabariigis avaldati 10.08.2024 foto, kus kohalik poliitik poseerib Alakurti sõjaväebaasis koos noorte FSB piirivalveteenistuse ajateenijatega. Poliitiku VK sotsiaalmeediakontol 12.08.2024 avaldatud fotode põhjal andis umbes 100 FSB piirivalve ajateenijat sõdurivande. Tegemist on väidetavalt esimest korda 17 aasta järele, kui Venemaa kodanikud võetakse FSB piirivalvesse ajateenistusse. Venemaa riigiduum kiitis vastava seadusemuudatuse heaks 2023. aasta septembris. Seadusemuudatused lubavad nüüd FSB piirivalve värvata ajateenijaid ja vabatahtlikke ning moodustada relvajõududega sarnaseid relvarühmitusi. Alakurti on Venemaa piirivalvurite ja ka 80. motoriseeritud laskurbrigaadi baas, mis paikneb Koola poolsaarel vaid 50 km kaugusel Soome piirist.



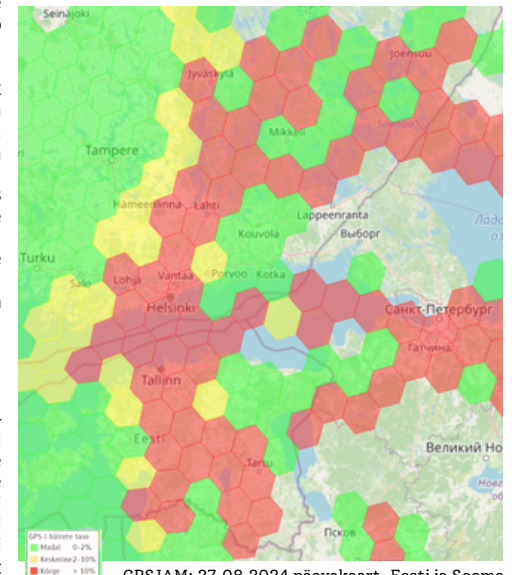
Foto: vk.com/jprosolenko 12.08.2024

Pihkva oblasti tolli 6 kuu tulemused

Pihkva toll avaldas 2024. aasta esimese kuue kuu töö tulemused. Kokku algutati 30 kriminaalasia, millest 70% algutati konkreetsete isikute suhtes. Kolmandiku kriminaalasadest algutati koostöös Venemaa FSB Pihkva oblasti ja Venemaa siseministeriumi Pihkva oblasti osakondade töötajatega. Kuue kuu jooksul võtsid Pihkva tollitöötajad kinni üle 20 kg ebaseaduslikult ringluses olnud narkootilisi aineid. Kokku algatas toll esimesel poolaastal 4404 haldusõiguserikkumise juhtumit. Nende arv kasvas 2023. aasta sama perioodiga võrreldes 25%. Kogutud haldustrahve oli 55,4 miljonit rubla, mis on 9% rohkem kui eelmisel aastal. Rikkumistest olid 90% tollialased haldusõiguserikkumised, neist omakorda 66% olid olulised ja liigitati sotsiaalselt ohtlikeks.

GNSS ja GPS raadiosignaali häired

Avaliku GPS häiringu päevakaardi järgi kogutud andmetel, esinesid Eesti alal suuremas mahus GPS raadiosidesignaali häired augustis Lääne-Eestis ja Põhja-Eestis Soome lahel, kuu teisel poole Kesk-Eestis. Ida-Eesti ja Kagu-Eesti mõjutatus oli madalam. Sarnaselt Eestiga esineb GPS raadiosidesignaali häired ka Soomes. GPS-häirete põhjus pole veel selge. Soomes on häired kestnud mõned kuud ja olukorras muutusi ei ole. GPS/GNSS raadiosignaali häirete ulatusega saab tutvuda GPSJAM veebilehel. Päevakaartide andmestikud põhinevad tõenäoliselt lennu ja mereliikluse navigatsioonisüsteemide aruannetel.



GPSJAM: 27.08.2024 päevakaart, Eesti ja Soome

5. LÄTI

Juhtumid Läti piiril

Läti-Valgevene piiril tõkestati summeerituna 8 kuuga kokku 4025 isiku ebaseaduslik piiriületus. Eelnevalt tõkestati 2024.aasta 7 kuu jooksul kokku 3613 isiku ebaseaduslik piiriületus. Juulis-1045, juunis-432 ja augustis lisandus eelnevalt veel 412 ebaseaduslikku piiriületust, suurim päevane ületuskatsete arv oli 47 juhtumit päevas. Avalike andmete alusel tõkestati Lätis 2024.aasta 8 kuu jooksul 21 katset teostada piirilt ebaseaduslike sisserändajate transporti teistesse EL liikmesriikidesse, millest 5 juhtumit avastati augustikuus. Suurem osa ebaseaduslike sisserändajate edasitoimetajatest on, kas Läti kodanikud või mittekodanikud, juulis olid teisel kohal Ukraina, Moldova ja Gruusia kodanikud, siis augustis tabati Rumeenia, Türgi, Leedu ja Eesti kodanikud ning Läti mittekodanikud. Uue moodusena püütakse illegaale transportida maskeeritult, peidetuna kauba vahele.

Lätis toimus kolme Balti riigi politsei- ja piirivalvejuhtide kohtumine

Kolme Balti riigi politsei- ja piirivalvejuhid käsitlesid 08.08.2024 Riias toimunud ühiskohtumisel ebaseadusliku sisserände alaseid piiriülese koostöö küsimusi ja sisejulgeoleku alaseid väljakutseid. Suurem osa kohtumise ajast kasutati kolme Balti riigi vahel sõlmitud piiriüleste lepingute, Euroopa Komisjoni tulemuste ja soovitude ning Schengeni hindamise läbivaatamisele. Lisaks soovitakse vaadata üle juba sõlmitud koostöölepingud ja teha nendesse vajalikud täiendused, parandamaks olukorra teadlikust regionis ning kaaluti rahvusvaheliste ühisõppuste korraldamise võimalusi.

6. LEEDU

Jätkuvad ebaseadusliku sisserände katsed Valgevene-Leedu piiril

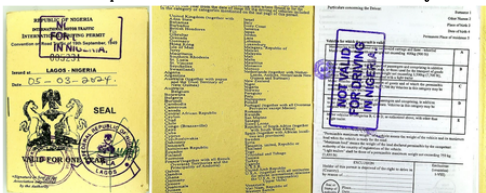
Leedu piirivalvurid tõkestasid 2024.aasta 8 kuu jooksul Valgevenest Leetu sisenemise 466 ebaseaduslikul sisserändajal. 2023.aastal tõkestati kokku Valgevenest Leetu ebaseaduslikult sisenemast 2643 sisserändajal. 2022.aastal tõkestati kokku Valgevenest Leetu ebaseaduslikult sisenemast 11 211 sisserändajal.

Ebaseadusliku sisserände kontroll Schengeni alal ja võltsitud dokumendid

Leedu piirivalvurid pidasid kinni 11 Ukraina kodaniku, kes organiseeritult transportisid ja julgestasid Schengeni alal teise rände ilminguna kokku 79 ebaseadusliku sisserändajate transporti. Leedu piirivalvurid pidasid augustis 2024 kinni 7 võltsitud dokumeti, millest 2 olid täielikult võltsitud Poola juhiloa, 1 fantaasia dokument -Nigeeria juhiluba, ja 1 täielikult võltsitud Albaania juhiluba ja 1 Moldova juhiluba, 1 täielikult võltsitud Itaalia sõiduki registreerimistunnistus ning 1 võltsitud Hispaania sõiduki registreerimistunnistus.



Leedu piirivalve foto: Täielikult võltsitud Poola juhiluba



Leedu piirivalve foto: Fantaasia dokument Nigeeria juhiluba



Leedu piirivalve fotod: Täielikult võltsitud Moldova ja Albaania juhiloa

Tagaotsitavad varastatud sõidukid

Leedu piirivalvurid tabasid 2024.aasta 8 kuuga kokku 98 varastatud sõidukit, neis 67 sõiduauto, 14 veoautohaagist ja 7 väikebussi. Poola piiril (Suwalki koridor) tuvastati 41 sellist juhtumit, 31 Valgevene piiril, 7 Venemaa piiril ja 9 riigi sisesealt. Augustis 2024 pidasid Leedu piirivalvurid kinni 7 varastatud sõidukit neist 2 olid varastatud Ühendkuningriigist, 2 Hispaaniast, 2 Saksamaalt ja 1 Rootsisist.

Läti toll tabas 10 kg marihuaanat

Läti tolliametnikud pidasid 05.08.2024 avaldatud teatel kinni kaks välisriigi kodanikku, kes üritasid ebaseaduslikult üle Läti piiri toimetada ligi 10 kilogrammi marihuaanat. Tollikontrolli käigus leidis narkootikumidetavastuskoer sõiduki pagasiruumist koti, milles oli 10 kimpu rohekaspruuni taimse ainet. Ekspertiisi tuvastas, et leitud rohekaspruuni kuivatatud taimse päritoluga massi oli ligi 10 kilogrammi (9921,1 grammi) ja tegemist oli kanepiga (kuivatatud marihuaanat). Läti toll alustas 2024.aastal 81 kriminaalmenetlust narkootiliste või psühhotroopsete ainete, nende ainete tootmiseks ettenähtud tooraine (lähteaine), uute psühhoaktiivsete ainete või neid sisaldavate toodete ebaseadusliku transpordi eest üle Läti riigipiiri.

Läti hinnangul on Leedu võitluses piiririkkujatega samm võrra ees

Lätl ei õnnestu alati kõiki Läti-Valgevene piiri ebaseaduslikult ületanud piiririkkujaid kinni pidada. Sellest annab tunnistust Leedus kinnipeetud ebaseaduslike sisserändajate arvu järsk tõus juulikuus. Läti ja Leedu piirivalve teevad koostööd, kuid Läti tunnistab, et inimressurssi alati ei piisa. Leedulased olevald samm võrra ees, nii taristu ehitamisel jai ka seadusandluse kohaldamises piiririkkujatega võitlemisel. Juulis peeti Leedus kinni kokku 162 Lätist Euroopa Liidu välispiiri ületanud ebaseadusliku sisserändajat. See arv on suurem kui 2024.aasta esimene pool tervikuna. Vaata videot olukorrast Läti ja Leedu piiril [siit](#).

Leedu tugevdab piiri Venemaa Kaliningradi oblastiga

Leedu kaitseminister Laurynas Kasčiūnas teatas 07.08.2024, et Kaliningradi oblasti piiri lähedale rajatakse 2 kohta kindlustusi ja aeglustustõkkeid, kuhu paigaldatakse tõketena "draakoni hambad", teetõkkeid ja "siidid". Leedu kaitseministeerium esitles 22.08.2024 selleks meediale piirile paigaldatavaid tõkestus- ja aeglustavahendeid. Ametlikult tutvustatakse Kaliningradi piiril kindlustuste rajamisega seotud otsused avalikkusele 05.09.2024. Esialgse info kohaselt eraldati kindlustuste rajamise meetmeteks üle 4 miljoni euro. Kolme aasta jooksul kavandatakse selleks eraldada 17,5 miljonit eurot. Leedu kaitseministeeriumi hinnangul võidakse selleks vajada 10.aasta jooksul umbes 600 miljonit eurot. Leedu teatas varem ka muudest piirikaitsme meetmetest, milleks on maaparanduskraavide süvendamine, puude alleede rajamine teede äärde, metsaaladel raiete piiramine kuni 20 kilomeetri kaugusel piirist ning põhimaanteede ümbruses.



BNS foto: Tõkestusvahendite esitus ajakirjanikele

Ühisõppus BALEX DELTA 2024

Leedus Klaipėdas toimus 26.-29.08.2024 tänavune naftareostuse tõrjeõppus BALEX DELTA 2024. Igal aastal toimuvat Läänemere kompleksharjutust BALEX DELTA korraldatakse alates 1980. aastate lõpust, parandamaks rannikuriikide valmisolekut reageerida ühiselt suurtele merereostuse juhtumitele. Õppus kestis 4 päeva ja sellel osales 12 laeva 7 erinevast riigist. BALEX DELTA 2024 peakorraldaja oli Leedu merevägi ja Leedu siseministeeriumi allasutus. Selle aasta kompleksõppuse prioriteetideks oli häire- ja abipalveprotseduuride testimine ning rannikualadel reageerimisvõime harjutamine, mille raames koondati Leedu, Läti ja Eesti üksused ühtse juhtimise alla.

Leedu soovib lõpetada tollikoostöö lepingud Venemaa ja Valgevenega

Leedu rahandusministeerium tegi valitusele ettepaneku tollikoostöö lepingute lõpetamiseks Venemaa ja Valgevenega. Tollikoostöö lepingute denonseerimiseks on vaja nii Leedu presidendi ja parlamenti heakskiitu. Leedu-Venemaa Tollikoostöö leping sõlmiti veebruaris 1995 Moskvas ning see näeb ette koostöö ja vastastikuse abi osutamise tollitegevuse valdkonnas. Järgmisena allkirjastati juulis 1996 Vilniuses leping Valgevenega, mille viimane ratifitseeris alles 2000. aasta septembris.

Läti toll tõkestas 15 uue Porsche ekspordi Kasahstani

Läti tolliametnikud tõkestasid 07.08.2024 avaldatud teatel Rēzekne II piiripunktis 15 uue sõiduauto Porsche ekspordi Kasahstani. Eksporditav veos toodi Läti maanteetranspordiga, edasi oli Porsche sõidukid plaanis vedada raudtee veosena. Läti toll lähtus riskianalüüsi tulemustest ja kahtlusest, et Porsche sõiduautoid ei toimetata tegelikult Kasahstani saajani, vaid need jõuavad Venemaale, mis tõttu ekspordiluba ei antud ning Läti toll takistas nende väljavedu Euroopa Liidust. Venemaale kehtestatud sanktsioonidest vältimise katsete arv 2024. aastal ei ole vähenenud, välja arvatud salaraha väljavõtmise juhtumid. Läti toll tuvastas 2024.aasta 7 kuuga 4814 Venemaale ja Valgevenele kehtestatud sanktsioonide seotud rikkumist (2023.aastal-7789 rikkumist), sealhulgas 1821 juhul tollikontrolli tulemusena takistati sanktsioonide alla kuuluvate kaupade tolliprotseduuride lõpetamist.



Läti tolli foto: Kinnipeetud Porsche sõiduaudot

Leedu jätkab Valgevene sõidukite riiki lubamist

Valgevene-Leedu piiril on endiselt sõidukite järjekorrad, sest Leedu jätkas ootamatult Valgevene autode riiki lubamist. Esialgu teatasid Leedu ametivõimud, et lõpetavad 16.08.2024 südaööl Valgevene registreerimismärkidega sõidukite oma territooriumile lubamise.

Leedu võimud tegid oma otsuse muudatuse ning Leedu Vabariigi valitsuse uues määruses on kirjas, et alates 17.08.2024 saavad Valgevene kodanikud viisa või elamisloa olemasolul piiri ületada. Lisaks tuleb sõidukit kasutada ainult isiklikuks otstarbeks (mitte müügiks) ja roolis peab olema sõiduki omanik. Siinkohal on oluline märkida, et sellised tingimused ei kehti juriidilistele isikutele kuuluvate või kaubanduses kasutatavate autode puhul. Uue määruse järgi peavad Valgevene registreerimismärgiga sõiduaudot, mis asuvad Euroopa Liidu, sh Leedu territooriumil sealt lahkuma hiljemalt 18.01.2025. Pärast 18.01.2025 võidakse sõiduk konfiskeerida ning rikkujat ootab rahatrühv.

Leedu toll avastas Valgevenesse suunduva veoki haagisest 3 maasturit

Leedu toll pidas 10.08.2024 Medininkai piiripunktis kinni Valgevenesse suunduva veoauto koos poolhaagisega, mille teekonna lõpp-punktiks oli deklareeritud Usbekistan. Dokumentide järgi vedas Usbekistani kodanikust veoautojuht koormas 720 kg tualettpaberit. Leedu tollitõotajad teostasid veoki röntgenuuringu jaa kontrolli. Läbivaatusega tuvastati, et poolhaagisessse olid laotud tualettpaberit kastid, mille küljed olid kaetud puitleastplaadidega, mille taha oli peidetud 3 Toyota LandCruiser maasturit.



Leedu tolli foto: Toyota LandCruiser maasturite transport poolhaagisil

Salakauba üle piiri toimetamine Leedu-Valgevene piiril

Leedu piirivalvurid uurisid augustis 2024 kokku 14 salasigarettide salakauba Valgevenest Leetu toimetamise juhtumit, mille raames kokku konfiskeeriti 3156 plokki salasigarette (juulis konfiskeeriti 3365 ja juunis 1172 plokki salasigarette). Leedu piirivalvurid tuvastasid augusti 3 juhtumit, kui salakauba (salasigaretid) üle piiri toimetamiseks kasutati mehitemata õhuvahendeid, milleks olid GPS seadmetega varustatud meteoroloogilised õhupallid.

7. VENEMAA KALININGRADI OBLAST

Piirijärjekorrad

Piirijärjekorra elektrooniline ooteaeg Venemaa Kaliningradi oblastist Poola oli 11.08.2024 seisuga 181 tundi.

Kaliningradi oblastist Leetu ja Poola väljumiseks oli oli 09.08.2024 ootejärjekorras 138 veokit ja 520 sõiduauto.

Näiteks 08.-09.08.2024 vormistasid Tšernõšovskoje piiripunkti tollitöötajad 69 raskeveokit väljasõiduks Leetu ja 71 sisenemiseks Kaliningradi oblastisse. Piirijärjekorra eelbroneerimise süsteem oli 09.08.2024 Tšernõšovskoje piiripunkti tavapärasest ajast jäänud 168 tundi maha. Kaliningradi oblastisse sisenes päeva jooksul kokku 126 veoautot ja 433 sõiduauto.

8. VALGEVENE

Valgevene ähvardas uue ränderündega

Valgevenelt võib taas suure hulga ebaseaduslike sisserändajaid saata oma läänepiirile. Valgevene president Aleksandr Lukašenka ütles esmaspäeval 19.08.2024, et ei kavatse midagi teha, takistamaks migrantide jõudmist Euroopa Liitu. Aleksandr Lukašenka märkused viitavad sellele, et Valgevene võib korrata oma taktikat, mida kasutati 2021. aasta novembris, kui Valgevene lubas riiki tuhandeid Lähis-Ida ja Aafrika migrante, pakkus neile Poola piiril toitu, riideid ja peavarju ning suunas neid üle piiri Poola. Täpselt sama korraldus mõnevõrra väiksemas mahus ka Läti piiril.

Itaalia politsei pidas kinni Valgevene kodanikud, kes tegelesid varastatud sõidukite legaliseerimisega

Itaalia politsei pidas kinni Valgevene kodanikud, kes tegelesid varastatud sõidukite legaliseerimisega. Itaalia politsei pidas 15.07.2024 Milano provintsis Sesto San Giovanni linnas kinni 2 valgevene kodanikku: mehe ja naise, kes tegelesid varastatud sõidukite ladustamisega ja legaliseerimisega. Itaalia politsei pidas valgevenelased kinni uurimistoimingute raames, kui jälgiti hoopis Leedu kodanike ebaseadusliku sõidukitega kaubitsemise seotud tegevusi, mille raames äratas politsei tähelepanu sihitult sõitev Ukraina registreerimismärgiga sõiduk. Maaalusese garaažist avastati terve töökoda, milles oli Saksamaalt varastatud 230 000 eurot maksev hinnaline maastur, lisaks 150 erinevate riikide sõidukite registreerimismärke, millest paljudele olid ka sõidukite registreerimistunnistused koos tahesatähistega, 15 erineva Ida-Euroopa riikide kodanike isikutunnistusi ja erinevaid sõidukite võtmeid.

Lisaks konfiskeeriti tahvelarvuteid, sõidukite diagnostikaseadmeid, spetsiifilised laserseadmed metallile kirjutamiseks ja raadiosignaali blokeerijaid Valgevene kodanikud peeti kinni kahtlustatuna rahapesus ja varastatud kaupade käitlemisel.



Itaalia politsei foto: Avastatud seadmed ja sõidukite registreerimisnumbrid

Leedu lubab Valgevene sõidukitel riiki siseneda vaid erandjuhtudel

Alates 18.07.2024 ei lubata ametlikult Valgevene registreerimisnumbriga sõiduaautosid Euroopa Liidu territooriumile. Rahvusvaheline sanktsioonide komisjon kehtestas erandjuhtumi võimaluse. Pädeva ametiasutuse loal võib alates 16.08.2024 tuua Leedu territooriumile ka sõiduki, mis ei ole mõeldud müügiks, mis kuulub Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikule, kui ta on Valgevene elanik ja Euroopa Liitu sisenedes on sõiduk mõeldud ainult isiklikuks kasutamiseks. Alates peale 18.01.2025 ei tohi enam Valgevenes registreeritud sõidukid Leedu territooriumil viibida. Valgevene registreerimisnumbriga sõidukite juhtide suhtes kohaldatakse haldusõiguserikkumise seadustiku sätestatud vastutust, mis näeb ette rahaträvi ja sõiduki konfiskeerimise. Piirang ei laiene Valgevenes registreeritud sõidukite sisenemisel Euroopa Liidu, või Leedu territooriumile, kui Valgevenes registreeritud sõidukis veetakse surnukehi.

Reisibussi liiklus Kaliningradist Euroopa Liidu liikmesriikidesse

Kaliningradi oblastis avati uuesti reisibussi liiklus Kaliningradist läbi (Leedu)- Riiga (Läti). Esimene bussireis rahvusvahelisel liinil nr: 8209 Riiga väljus 24.08.2024. Kaliningradi bussid väljuvad teisipäeviti, neljapäeviti ja laupäeviti. Riist väljuvad bussid kolmapäeviti, reedeti ja pühapäeviti. Teel on üks peatus Leedu linnas Šiauliais. Lisaks avati ajutiselt Kaliningradist täiendavad bussireisid Gdanskise (Poola). Kuni 03.09.2024 suurendati ka bussireiside arvu Saksamaa linnadesse.

Piiriületus Valgevene-EL piiril

Valgevene piirivalvekomitee andmetel oli 01.09.2024 kella 08:00 seisuga Valgevenest väljumiseks piirijärjekorras 2950 veoautot, 450 sõiduauto ja 12 busi. Alates 2022. aastast lubab Valgevene Euroopa Liidu kodanikel (alates 15. aprillist Leedu ja Läti ning 1. juulist Poola kodanikel) viisavabalt siseneda Valgevenesse kuni 2024. aasta lõpuni. Alates 02.03-31.12.2024 lubatakse Poola kodanikel Valgevenesse viisavabalt siseneda kõigis Euroopa Liidu piiril asuvate piiripunktide kaudu. Leedu kodanikud, Läti kodanikud (ka mittekodanikud) võivad Valgevenesse siseneda ja väljuda ainult Valgevene-Leedu või Valgevene-Läti piiril asuvate rahvusvaheliste piiripunktide kaudu.

Valgevene piiril konfiskeeriti seni suurimad narko- ja psühhotropsete ainete saadetised

Valgevene tolliametnikud konfiskeerisid avaldatud teate järgi, Euroopa Liidust Valgevenesse transportimise katsel kokku üle 700 kg eriti ohtlikku psühhotropset ainet 4-SMS ja 368 kg hasišit, kokku 1077 kg. Tegemist oli Valgevene ajaloo suurima konfiskeeritud narko- ja psühhotropsete ainete saadetisega. Hinnanguliselt ületas konfiskeeritud narkootiliste ainete kogumaksumus 28 miljonit USA dollarit. Narkootikumid peideti rahvusvahelisi kaubavedusid teostavate veoautode tagavara rehvides. Narkootikumide saadetised tabati kolmes osas. Esimese saadetise, enam kui 184 kg hasišit, avastasid Bresti tollitöötajad Kozlovichi piiripunktis Poola veoauto kontrollimise tulemusena. Vitebski toll pidas kinni teise saadetist, 188 kg hasišit, mis oli mõeldud Venemaale ekspordimiseks. Bresti tollitöötajad pidasid Brestis kinni veel 706 kilogrammi ohtlikku psühhotropset ainet 4-SMS. Kinni peeti 5 kuritegeliku grupeeringu liiget, kelleks olid Valgevene ja Poola kodanikud. Teavet vahistamise kohta jagatakse Interpoli kanalite kaudu. Vaata narkootikumide avastamise videoklippi siit.

Eelmine edukas narkootiliste ainete konfiskeerimine toimus 2023-2024, kui Valgevene kriminaalmiilits ja Grodno toll avastasid sarnase eriti ohtlike psühhotropsete ainete tarnekanali Leedust Valgevenesse. Kinni peeti 18 Valgevene, Leedu ja Venemaa kodanikest organiseeritud kuritegeliku rühmituse liiget, konfiskeeriti üle 600 kg eriti ohtlike psühhotropsete aineid, koguväärtusega üle 20 miljoni USA dollari.



Topelt kodakondsusega venemaalased kaebavad Poola piirivalve peale Saksamaa Bundestagile

Venemaa Kaliningradi oblasti ja Poola piiril tekkivate piirijärjekordade taustal tahetakse esimest korda ajaloos saata Saksamaa parlamendile (Bundestag) pöördumine Saksamaa kodanike kaitseks, kellel on ka Venemaa pass. Petitsiooni algataja ja allkirjade koguja kirjeldab „stressi ja väljakannatamatud“ tingimusi piiripunktides, mis on tekkinud EL-i Venemaa vastaste sanktsioonide tulemusena. Juba kaks aastat puuduvad Kaliningradist otselennud- ja raudteeühendus Saksamaaga ning seetõttu ei saavat paljud Saksamaa-Venemaa topeltkodanikud endale lubada 1000 euroseid lennureise läbi Istanbuli.

Jõustus uus Euroopa Liidu Valgevene sanktsioonide pakett

Alates 02.08.2024. keelati EL-s asutatud autotranspordi ettevõtte, millest 25% või rohkem kuulub Valgevene füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või organisatsioonidele, mis asutati EL-s peale 08.04.2022 teostada kaubavedusid EL territooriumil, kaasa arvatud transiitveod.

Samuti kehtib keeld maanteetranspordi ettevõtete kaubaveole EL territooriumil Valgevenes registreeritud haagiste või poolhaagistega, isegi kui neid haagiseid või poolhaagiseid veavad teistes riikides (EL või kolmandad riigid) registreeritud vedukid.



Valgevene toll: Fototabel, avastatud narkootikumid

9. POOLA

Olukord Poola piiril

Poola piirivalve poolt augustis 2024 avaldatud teadetele peeti kinni kokku 14 isikut, kes olid seotud Schengeni alal 52 ebaseadusliku sisserändaja teisele rände korraldamisega. Domineerivalt osalesid ebaseaduslikus tegevuses Ukraina kodanikud, kes omakorda otsisid "Telegram messenger" rakenduse abil ka uus kullereid. Kinni peeti ka 1 Eesti kodanik, kes kasutas Soome registreerimisnumbriga Toyota sõidukit ja transpordis Läti välismaalaste keskusest lahkunud 5 Tadžikistani kodanikku.

- Podlasie piirivalvurid on alates 2024. aasta algusest kinni pidanud 261 ebaseadusliku piiriületuste korraldajat ja nende abilist.
- Tagakarpaatia piirivalvepiirkonnas on 2024. aasta jooksul kinni peetud üle 140 Poolas ja rahvusvaheliselt tagaotsitava isiku ja 20 võltsitud sõiduki registreerimistunnitust.
- Pikendati Poola-Valgevene riigipiiriga kulgneva puhvertsoonis viibimise keeldu alates 11.09.2024 veel 90 päeva võrra. Puhvertsoonis viibimine keelati alates 13.06.2024. Hinnanguliselt aitab see vähendada ebaseaduslike piiriületuskatsete arvu, sest hõlmab praktiliselt seni välja ehitamata riigipiiri lõiku.
- Poolas jõustus 31.08.2024 riigipiiri kaitsvate sõdurite ja ohvitseride tegevuse toetamise seadus. Seaduse järgi ei võeta nüüdsest sõjaväelasi kriminaalvastutusele, kui nad kasutavad riigipiiri kaitses reeglite vastaselt relvi, et tõrjuda otsest rünnakut elule, tervisele või vabadusele.
- 27.08.2024 esitati Poolas süüdistusi 17 isikule, keda süüdistati Saksamaal mitmekümne luksusauto ja mootorratta varguses. Rühmituse liikmed varastasid Porsche, Maserati, Jaguari, Jeepi ja Volkswagen Multivani ning California sõidukeid. Varastatud sõidukid realiseeriti Poolas või varastati sõidukeid konkreetse tellimuse peale. Vaata kinnipidamise videot [siit](#).
- Teadete kohaselt peeti Poola piiripunktides augustis 2024 kinni 8 varastatud sõidukit.

10. VARIA

Rootsi tõhusast kommerts-laevade laevapereliikmete piirikontrolli

Rootsis kehtivad alates 19.08.2024 rangemad piirangud kolmandatest riikidest pärit meremeestele. Rootsi rannavalve ja Rootsi politsei poolt rakendatavad rangemad piirangud tähendavad, et kolmandatest riikidest pärit, laevapereliikmete laevadele munsterdamist ja maha munsterdamist on võimalik teostada ainult nendes Rootsi sadamates, kus on piiripunkt ja ainult nendel aegadel, kui piiripunkt on avatud. Erandeid tehakse ainult laevapereliikme haiguse või muude ebaharilike asjaolude korral.

Rootsi politsei hinnangul toob sadamate piiripunktide lahtiolekuaegade reguleerimine kaasa parema prognoosivõime, tõhusama juhtimise ja suurema selguse piiriületuse toimimise aja osas. Kõik see peaks omakorda suurendama politsei piirkondade võimekust korraldada korrektselt piirikontrolli. Olukorra muutudes, milleks võib olla näiteks sagedam laevade sisenedmine ja väljumine, võivad muutuda kehtestatud piiripunktide lahtiolekuajad.

Alates 18.06.2024 piirikontrolliks avatud Rootsi sadamate loeteluga ja lahtioleku aegadega saab tutvuda [siit](#).

Väikealuste varguste laine Rootsis

Rootsi politsei kutsus väikealuste omanike paigaldama oma paatidele GPS saatjate süsteeme. Samuti peaks inimesed pöörama tähelepanu "eksinud" võõrastele isikutele, kes kohe lahkuvad, kui neile tähelepanu pöörata. Suvehooaja lõppedes, lahkuvad inimesed sadamatest ja dokkidest, mille järel algab paadivarguste laine. Viimasel ajal registreeriti Rootsi politsei idapiirkonnas keskmiselt 4 väikealuste vargust päevas. Rootsi politsei hinnangul on tegemist nii üksikjuhtudega ja ka organiseeritud tegevusega. Lisaks väikealustele varastatakse eraldi ka paadimootoreid. Tegevusmoodusena kogutakse varastatud paadimootorid esmalt vahelattu, kust need ka välismaal paikevatele ostjatele edasi toimetatakse.

Poola Riigikontroll viitab olulistele puudustele konsulaatide töös

Poola Riigikontroll avaldas Välisministeeriumis läbiviidud järelevalve tulemusel. Riigikontrolli 360 lehekülge pikas aruandes tuuakse välja järelevalve puudumine viisade väljastamise protsessis ja konsulaatide tegevuses. Riigikontrolli esimees teatas, et kui kõik juriidilised toimingud on läbiviidud, siis kutsutakse kokku pressikonverents ja avalikkus saab teada, mis tegelikult viisade väljastamise juhtus. Poola viisaskandaal puhkes 2023. aasta suvel, mis tõttu vabastati 31.08.2023 oma ametist ka välisministeeriumi riigisekretär Piotr Wawrzyk. Samal ajal ilmus ka teave, et aprillis 2023 peeti kinni Piotr Wawrzyki kaaslane Edgar Kobos. Prokuratuur tuvastas, et Kobos võttis 607 inimeselt viisade väljastamise eest altkäemaksu. Poola kaitsepolitsei pidas jaanuaris 2024 Piotr Wawrzyki kinni seoses uurimisega, kus käsitleti seoseid, et raha eest oli võimalik ka viisamenetluse protsessi kiirendada. Viisaskandaali komisjon uuris ka kuritarvitusi, hooletust ja tegematajätmissi perioodil 12.11.2019-20.11.2023, mille tagajärjel said riigis viibivad välismaalased ennast Poolas legaliseerida.

Poola ei takista Valgevene erasõidukitel riiki sisenedmist

Poola ei keela Valgevene registreerimisnumbriga sõiduautode riiki sisenedmist. Seda kinnitas Poola asevälisminister Andrzej Szejna. Valgevenest pärit sõiduautodel lubatakse Poola siseneda tingimusel, et kohal on sõiduki omanik. Varem teatati, et Valgevene numbrimärgiga autod lubatakse riiki veel kuuks ajaks, kui neid juhvad elamisloa ja kehtiva viisaga omanikud.

Valgevenes asuv Poola viisakeskus vähendas viisataotluste vastuvõtmist

Poola viisakeskus Valgevenes peatas alates 01.08.2024 viisataotluste vastuvõtu kulleriga dokumentide esitamise teel. Kõik viisataotlejad, välja arvatud alaealised lapsed, peavad nüüd esitama viisataotlused isiklikult Poola viisataotluskeskuses.

Türgi hakkab hõivama sõrmejälgi kõikidelt riiki saabuvatelt reisijatelt

Türgi siseministri Ali Yerlikaya 14.08.2024 antud sisserände teemalise intervjuu põhjal, hakatakse Türgi piiril kõigilt riiki sisenematel isikutel hõivama sõrmejälgi. Sõrmejälgi hakatakse hõivama sarnaselt nagu seda teevad USA ja Ühendkuningriigi piirikontrolli teenistused. Sõrmejälgede hõivamise täpset alguse kuupäeva siseminister ei täpsustanud. Ühtlasi lükkas Türgi siseminister ümber arvamuse, et Türgis sündinud välismaalased saavad automaatselt Türgi kodakondsuse, täpsustades, et Türgis puudub sünnijärgse kodakondsuse omandamise õigus nagu see on USA-s. Lisaks hakatakse Türgis ajutise kaitse saanud Süüria kodanikele väljastama uusi isikutunnistusi, mis on varustatud mikrokiibiga ja on see tõttu võltsimiskindlamad. Siseminister märkis, et selliseid dokumentide valmistamist on juba alustatud. Türgis on registreeritud 4 miljonit 437 tuhat 329 välismaalast. Neist 3 miljonit 103 tuhat on süürlased. Lisaks nendele on väljastatud 1 miljon 109 tuhat elamisloa ja 224 tuhat isikut on saanud rahvusvahelise kaitse. Elamisloaga isikute hulka kuuluvad välisstudendid, koduabiisid, hooldusrehabilitatsioonitöötajad jne. Mitteametlikel andmetel on välismaalaste (peamiselt Lähis-Idast pärit sisserändajate) arv riigis palju suurem. Türgi siseministri poolt kirjeldatud sisserändekontrolli poliitika kirjeldusega saab tutvuda [siit](#).

Kreeka kofiskeeriti üle 1 miljoni euro maksev kokaiinipartii

Kreeka võimud kofiskeerisid üle miljoni euro väärtuses kokaiini, mille salakaubavedajad peitsid banaane vedanud konteinerisse. Leiti umbes 35 kg kokaiini 30 pakina, mis olid peidetud Ecuadorist banaane vedanud konteineri jahutussüsteemi. Kokaiini tootmine on Lõuna-Ameerikas viimase kümneni jooksul kasvanud ja Balkani kaubitsejad on aidanud muuta Euroopa maailma suurimaks uimastituruks. Balkani kuritegelikud organisatsioonid olevat eemaldunud Mehhikost ja Colombiast tuntud kartellstruktuurist, mis põhineb territoriaalsel võtmel. Selle asemel tegutsevad Balkani kurjategijad väikestes, väga mobiilsetes gruppides.

Poola plaanib tugevdada juba ehitatud tõkestustara Valgevene piiril

Poola siseminister teatas 02.08.2024, et koostöös Poola piirivalve ülemaga otsitakse lahendusi, et täiendada tugevdada Poola-Valgevene piirile ehitatud tõkestustara. Kuigi tõkestustara ehitamisel reklaamiti seda poliitilisel tasemel, kui tugevat ja ületamatut barjääri, mis on valmistatud vastupidavatest materjalidest. Reaalses elus suutsid ebaseaduslikud sisserändajad aga luua mitmes kohas ületuskohti, milleks painutati laiali ka tõkestustara jämedad metallist "painumatu" piirdeladid. Seetõttu otsitakse eelkõige selliseid lahendusi, mis takistaks piirdeladide laiali painutamist. Üheks ettepanekuks oli, et tara piirdeladidele tuleb paigaldada spetsiaalsed klambrid, mis tugevdavad juba valmis ehitatud tõkestustara. Lisaks varustatakse tõkestustara täiendavalt elektrooniliste liikumisanduritega, et piirivalvurid jõuaks õigeaegselt piiriületuskatsetele reageerida.

Poola Riikliku Laskemoonaagentuuri laskemoona hanke programm peatati skandaaliga

Laskemoona hanke skandaal puhkes, siis kui selgus, et Poola valitsus ei kindlustanud riigi huve ja andis kontrolli relvajõudude suurekalibrilise laskemoona tellimuse täitmiseks eraettevõttele, millel ei olnud selles vallas kogemusi. Tegemist oli Poola valitsuse programmiga "Riiklik laskemoonareserv" (NRA). Programmi eesmärgiks oli suurekalibrilise laskemoona riikliku tootmisbaasi laiendamine ja mitmekesistamine ning selle reservide täiendamine. Tegemist oli peamiselt 155 millimeetrise suurtükiväe laskemoona tootmisega. Projekti elluviimine usaldati ettevõttele "Polska Amunicja", mille puudus selles valdkonnas kogemused. Nädal enne tagasiastumist kirjutas tooleagne Poola peaminister Mateusz Morawiecki alla salajasele resolutsioonile, milles käskis sellelt ettevõttelt osta 155 millimeetrist laskemoona 12 miljardi Poola zloti eest. NRA programm oli kavandatud aastateks 2023-2029.

Saksamaa hindab piirikontrolli Schengeni sisepiiridel edukaks

Statsionaarse piirikontrolli tulemusi Schengeni ala sisepiiridel Poola, Tšehhi ja Šveitsiga hinnati edukaks, sest kontrolli tulemusena tabati kurjategijad ja ebaseaduslikud sisserändajad saadeti piirilt tagasi. Saksamaa suurim opositsioonipartei, parementsentriitlik CDU/CSU nõuab nüüd, et erandina Schengeni piirieskirjadest kehtestataks Saksamaa piiridel üldine kontroll, mis võimaldaks politseil teostada igal ajal stationaarseid või mobiilseid kontrole. Siseminister Nancy Faeser (SPD/SSD) keeldus ajutiselt kehtestatud piirikontrole muutmast alalisteks. Saksamaa teostas piirikontrolli Schengeni sisepiiridel pagulaskriisi ajal perioodil 2015-2016, kui kehtestati piirikontroll Austria piiril ja 2023. aastal ebaseadusliku sisserände järsu kasvu tõttu ka Tšehhi ja Poola piiril. Saksamaa Föderaalpolitsei poolt ajavahemikus 01.2021-05.2024 kinnipeetud isikute koondandmetega saab tutvuda [siit](#).

UEFA EURO 2024 aja Schengeni sisepiiride kontrolli tulemused

Saksamaa Föderaalpolitsei andmetel kontrolliti 07.06-27.06.2024 UEFA EURO 2024 ajal kehtestatud Schengeni sisepiiride, maa-, õhu- ja merepiiride kontrolli käigus kokku 827803 isikut. Piiridele, lennujaamadesse, meresadamatesse ja raudteejaamadesse lähetati kontrole teostama kuni 22000 politseinikku. Kehtestatud piirikontrolli tulemusena realiseeriti 603 vahistamismäärust, tabati 85 isikut, kes olid seotud poliitiliselt motiveeritud kuritegevusega, 86 vägivaldsele jalgpallihuligaanile määrati riiki sisenediskeeld ja vahistati 275 inimkaubitsejat. Kokku tuvastati 9172 ebaseadusliku riiki sisenedmise juhtumit, millest 6401 juhtum saadeti isikut piirilt tagasi. Ligikaudu kolmandik loata riiki sisenedmise juhtumitest avastati Prantsusmaa, Belgia, Luksemburgi, Madalmaade ja Taani piiril ning riigisisese piiriüleises mere- ja lennuliikluse kontrollis.